

Čehoslovački parlamentarci u Šibeniku.

Prošle nedjelje stigli su u naš grad čehoslovački parlamentarci u 4 1/2 sata poslije podne. Na stanici su bili dočekani od predstavnika općine, vlasti, društava i korporacija, te dviju glazba i nebrojenoga mnoštva građana. Čim se voz pojavio, nastalo je oduševljeno klicanje i pozdravljanje, a mužari su gromko odjekivali. Nakon što je goste najprije pozdravio veliki župan dr Petrović, glazba je odsvirala češku i slavensku himnu. Zatim je u ime šibenske općine goste pozdravio prisjednik g. Vladimir Kulić riječima: „Osobita mi je čast, što mogu da pozdravim Vas odlične parlamentarce, i najmiliju braću između svih Slavena, koji po prvi put dolazite u ove naše ljepše krajeve, u ovu našu dragu domovinu. Došli ste na ovo naše more, na ovaj naš i Vaš Jadran. Dodoste, da nas vidite i da nas upoznate, nas, koji s Vama uvijek jedan slavenski narod bili smo, jesmo i bit ćemo. Nije samo bratstvo, što nas spaja, spaja nas i kultura. Vi ste nam dali naše prve apostole Ćirila i Metoda. Poslije toga — stoji govore — bili smo povezani u nevolji i u radosti. Danas Vi imate svoju državu, a imamo je i mi. Da Bog da, da nas prošlost poveže i za svu budućnost, pa da zajednički dođemo do velike slavenske moći. U ime hrvatskoga Krešimirova grada ja Vas pozdravljam i želim Vam ugodan boravak, pa da ponesele dobre uspomene iz ove najljepše luke na našem Jadranu, najbogatije u prometu. Bog da živi Vas, slavenska braćo, Bog da živi čehoslovački narod!“

Nato je za dugotrajnoga klicanja odvratio predsjednik Malypetr u ime poslanika i senatora: „Došli smo do Vašega grada i zaustavit ćemo se kratko vrijeme, da poslije ovako lijepoga dočeka vidimo njegove znamenitosti. Vi ste u prošlosti dali mnogo toga slavnoga i velikoga, dali ste narodu toliko lijepoga, pa ćete bez dvojbe dati jednako i u budućnosti. Mi Vam nosimo pozdrav ci-

jeloga čehoslovačkoga naroda i mi se kod Vas osjećamo kao kod svoje kuće. S pravom ste rekli: Vaš i naš Jadran! — Mi smo jedno! Jedno smo tijelo i nema ništa, što bi nas moglo razdvojiti. Ta ljubav najbolje nam je jamstvo za budućnost. Ja Vas pozdravljam još jednom kličući: Da živi Kralj Aleksandar! Da živi narod Srba, Hrvata i Slovenaca!“

Za cijeloga govora trajalo je oduševljeno klicanje, a zatim je „Šibenska Glazba“ odsvirala našu državnu himnu. Senatorku gđu Platininkovu odbornice „Ženskoga Pokreta“ podarile su krasnom kitom cvijeća.

Gosti su u povorci praćeni od mnoštva naroda i obiju glazba te posipani cvijećem pošli prema gradu, koji je plivao sav u moru zastava, preko Poljane i Tomislavove ulice do katedrale, gdje im je vlč. don K. Stošić tumačio umjetničke znamenitosti.

Tada su pošli, da pregledaju naše ratne torpiljarke, a kako se pri tom na obali sakupilo mnoštvo svijeta, održali su s lađe nekoji čehoslovački poslanici govore. Svi su oduševljeno govorili o našem Jadranu pričajući mu veliku zadaću u ostvarenju svjetske slavenske moći. S osobitim zanimanjem saslušao je govor na ruskom jeziku dra Gagatka, poslanika iz Potkarpatske Rusije, a zatim je sav sakupljeni narod otpjevao „Oj Slaveni“. Gosti, praćeni mnoštvom građana, pošli su zatim obalom i perivojem do hotela „Kosovo“, gdje im je priredena zakuska, dok je „Šibenska Glazba“ koncertirala.

U šest sati sakupilo se opet mnoštvo građana na stanici, da isprati goste, koji su bili prezadovoljni i toliko puta zahvaljivali i isticali, kako tako lijep, spontan i srdačan prijem nijesu anigdje doživjeli.

Šibenik je učinio svojoj Dočekao je braću, kako je najbolje mogao, a najveća nam je zadovoljština, što su gosti iz našega mjesta ponijeli tako lijepe dojmove.

Okolo rekonstrukcije vlade?

13. tek. mj. Uzunović je predao ostavku svoje vlade. Još se stalno ne zna, je li ju kralj uvažio. Radićevu upadice na zagrebačkom kolodvoru radi toga, što nije bilo izvješene ni jedne jedine hrvatske zastave, bile su samo povod ovoj ostavci Uzunovićevoj. Glavni uzrok tražili je u unutarnjoj borbi u samoj radikalnoj stranci i u drugim problemima naše unutrašnje politike. G. Uzunović i njegov radikalni drugovi u vladi su jasno vidjeli, da u radikalnom klubu ne nalaze više potpore za svoju politiku. Zato je vijest o skorom povratku Pašićevom samo pospješila Uzunovićevu odluku, da treba još prije do laska Pašićeva raščistiti položaj. Ovaj nesmotreni Radićev incident radikalima je samo dobro došao povod, da ponovno upru prstom na Radića i dokažu, kako s njim nije moguće raditi, ili u najgorem slučaju,

ako začas ne bude moguće doći do kakve nove kombinacije, da ovim povodom od „prepokornog“ Stj. Radića iznuđe nove koncesije, a s njima i nova njegova poniženja.

Kako će se riješiti ova vladina kriza? Kombinacija ima na pretek. Neki misle, da će Uzunović ponovno dobiti mandat, dok drugi misle, da je on doigrao i da bi imao dr Ninčić sastaviti vladu obzirom na ratifikaciju netunskih konvencija. U tom slučaju mogao bi dr Voja Marinković postati ministrom vanjskih poslova. Pašić se isključuje iz kombinacije. Kod radikala vlada raspodjeljenje, da se radićevu maknu iz vlade i da se nađu saveznici na drugoj strani. Dolazi u kombinaciju dr Nikić, koji bi otkinuo velik broj radićevskih poslanika i ministara (dra Krajača i Pucelja), Slovenska pučka stranka i Demokratska zajednica. Glede Demokratske zajednice naj-

veće su poteškoće, jer oni imaju istu interesnu sferu, koju i radikali, i jer bi morali ući i muslimani u vladu, a proti tome su bosanski radikali. Radikali bi najradije pravili kombinacije sa drom Nikićem i drom Koščecom, od kojega ne traže, da se odrede revizije ustava, već samo da to ne ističe. Ako već prime radićevce u vladu, onda će im oduzeti neka ministarstva i tražit će od Radića još veća poniženja. Sve bi to bile kombinacije za radnu vladu.

Prema zadnjim vijestima izgleda, da se radi na obnovi radikalno-radićevske koalicije, a Uzunović bi ponovno dobio sastav vlade. Iz vlade bi imala izaći gg. dr I. Krajač, dr Stanko Šibenik i vjerovatno dr Benjamin Šuperina. G. dr Stanko Šibenik izlazi iz vlade, da napravi mjesta g. Pavlu Radiću. To je jedini razlog, jer g. Pavle Radić ne će da uzme drugi resor, odnosno njegovi ga drugovi ne drže dosta spremnim za drugi resor. G. dra Ivana Krajača ruše i g. Stjepan Radić i g. dr Momčilo

Ninčić, i to g. Radić zbog toga, što s jedne strane ne vjeruje g. Krajaču, a s druge strane hoće da progura za ministra g. dra Luju Kežmana, a g. Ninčić zbog toga, što g. Krajač kako je poznato, pravi teškoće ratifikaciji nettunskih konvencija, koje on, uostalom u saglasju sa čitavom beogradskom i zagrebačkom javnošću, drži za vrlo štetne po našu državu i privredu. G. dra Benjamina Šuperinu obaraju članovi uže okoline g. S. Radića, da na njegovo mjesto metnu g. dra Đuru Basarićka. No tu se još ne zna, da li će to uspeti. Prema tome bi od prijašnjih radićevskih ministara ostao u novom kabinetu samo g. Ivan Pucelj, odnosno eventualno i g. dr Šuperina.

Uvjerjenje uostalom, da se rekonstruirana vlada g. Uzunovića ne će moći održati u skupštini, prilično je općenito u političkim krugovima, a samo radićevci i uži krugovi g. Uzunovića vjeruju, da će ta vlada biti od neke trajnosti.

Nova čehoslovačka vlada.

12. t. mj. zaključili su se pregovori za sastav nove vlade. Švehli, vodi republikanskih agraraca, i Šrameka, vodi pučana, uspjelo je, da uklone sve poteškoće i sastave novu vladu. Bivša činovnička vlada dra Černyja dala je ostavku, koju je uvažio predsjednik republike Masaryk i imenovao ovu novu vladu: Predsjednik vlade Švehla (agrarac), ministar prosvjete i zamjenik ministra za izjednačenje zakona i organizaciju uprave dr Hodža (agrarac), ministar pravde dr Mayer-Harting (njem. kršć. socijal), ministar građevina dr Spina (njem. agrarac), ministar poljoprivrede dr Srdinko (agrarac), ministar narodne obrane Uderžal, ministar socijalne politike i zamjenik ministra za nar. zdravlje i tjelesni uzgoj Šramek (pučanin), ministar pošta dr Nosek (pučanin), ministar saobraćaja Haيمان (obrtničke stranke), ministar vanjskih poslova dr Beneš, ministar unutrašnjih poslova i zamjenik ministra narodne ishrane bivši predsjednik vlade dr Černy, ministar financija dr Engliš, ministar industrije, trgovine i obrta dr Peroutka i ministar za Slovačku dr Kalaj.

Ova Švehlina vlada po stranačkom opredjeljenju ovako je sastavljena: 3 češka agraraca, 2 člana češke pučke stranke, 1 član češke obrtničke stranke, 1 njemački kršćanski socijal, 1 njemački agrarac i 5 stručnjaka vanparlamentaraca. Dva ministarstva su još rezervirana za Hlinkine slovačke pučane. Narodni demokrati nijesu zastupani, i ako se to sa sigurnošću očekivalo.

Češka demokracija ovakvim sastavom vlade slavi potpunu pobjedu. Uspjelo joj je, da svlada sve protivštine socijalističkih i nacionalističkih reacionaraca, koji su ovoga proljeća, kad su izazvali vladinu krizu, računali, da će prisiliti predsjednika vlade, da ili raspisuje nove izbore, kojima će oni isključivo rukovoditi, ili da prepusti Čehoslovačku njihovoj diktaturi. Mislili su tim zadati smrtni udarac češkoj demokraciji, a zadali su ga eva sami sebi.

Spretnom taktikom vođe pučana dra Šrameka i agrarca dra Hodže već u početku činovničke vlade stvorena je takva situacija, da su je prisilili, da se morala osloniti na čisto novu grupaciju. Hodža je u ime čeških agraraca forsirao zakon o agrarnim carinama, koji znači životno pitanje ne samo za češkoga, nego i za njemačkoga agrarca u čehoslovačkoj državi. Zato je vrlo lako predobio za taj nacrt njemačke agrarce. Šramek je pak dao glasove pučke stranke za ovaj zakon o carinama pod uvjet, da se istodobno sa činovničkim zakonom primi i zakon o svećeničkoj kongru, da se već jednom i svećenicima zakonom osigura pristojna plaća. Za taj svoj nacrt je Šramek predobio i njemačke kršć. socijale i slovačku pučku stranku. Ovoj grupi pridružila se onda i oportunistička obrtnička stranka. Stvorena je nova kombinacija, t. zv. carinska većina, koja je svojedobno u parlamentu odglasala sva tri gore spomenuta zakona, a sada eva sastavila vladu.

Tako eto po prvi put, otkako postoji čehoslovačka republika, nalaze se i dva njemačka predstavnika u vladi. To je prilično iznenađenje za svu evropsku javnost. Čehoslovačka je jednim vanrednim gestom riješila svoje narodno pitanje. Dok druge države, kao n. pr. Italija, hoće da potpunoma zatru, unište i odnarede svoje narodne manjine, Čehoslovačka ih je eto čak pozvala k suradnji u državnoj upravi. To joj svakako služi na čast!

Nova Švehlina vlada 14. t. mj. prikazala se već parlamentu izloživši u glavnim crtama svoj program, a taj je: 1. uređenje i odobrenje drž. proračuna za g. 1927; 2. porezna reforma; 3. novi vojnički zakon, koji vojništvu oduzima izbornu pravu; 4. zakon za pospješenje građevinske akcije. Zatim je dr Engliš temeljito izvjestio o novom proračunu, koji je trebalo dovesti u ravnovjesje sa redukcijom izdataka, i uvedbom novih dohodaka, e da bude aktivan,

Sastanak čeških, slovačkih i hrvatskih pučana.

Za boravka čehoslovačkih parlamentaraca u Zagrebu održali su predstavnici češke, slovačke i hrvatske pučke stranke prijateljski sastanak. Češki i slovački poslanici uvelike su se zanimali za razvoj naših političkih prilika, a razni govornici na sastanku (poslanici Roudnický, Bezděk, Pavelka, Ripar, Adamek i dr. Budaj) istakli su teške borbe češke i slovačke pučke stranke, koje su morali da prožive, dok su došli do sadanje moći i ugleda u čehoslovačkoj republici. Od HPS govorili su predsjednik Barić, dr. Andrić i dr. Markulin.

Veliko fašističko vijeće

zasjedalo je prošlih dana u Rimu. Prema službenom izvještaju podao je glavni tajnik fašističke milice Turati na prvoj sjednici opširan izvještaj o položaju u stranci. Ocrtao je djelovanje vodstva stranke, a nato je potanko izvjestio o položaju u pojedinim pokrajinama. Predložio je ovu rezoluciju:

„Fašizam, koji je došao do velike moći i koji je svijestan dužnosti i odgovornosti, što ih imade u sadanjem povjesnom trenutku, izjavljuje svoju spremnost nastaviti do konca boj, koji je započeo za gospodarsko oslobođenje i za obnovljenje vrijednosti lire. Smatra, da terdočlavo neprijateljstvo i zločinski čini nekojih ne smiju smetati fašističku revoluciju i budućnost talijanskoga naroda, te pozivlje zbog toga sve vođe pokrajinskoga fašja, da budnjim okom motre vladanje svih neprijatelja režima.“

Nato se raspravljalo o proslavi 4. godišnjice polaska na Rim. Zaključeno je, da imade stranka 28. o. v. m. pokazati svu svoju snagu.

Na drugoj sjednici raspravljalo se o novim pravilima fašističke stranke, koja su bila odobrena.

Konačno je Mussolini podao opširni izvještaj o nutarnjem i međunarodnom položaju, a ministar financija Volpi o financijskom položaju.

Priznanje Msgru F. Buliću prigodom 80-godišnjice.

Jugoslavenski episkopat sa konferencije u Zagrebu uputio je Msgru Frani Buliću slijedeću brzojavku: „Cjelokupni episkopat, sabran na konferencijama, visoko ctjenički Vaše

zamjerne zasluge za crkvene znanosti, srdačno Vam čestita k velevrijednom osamdesetogodišnjemu rođenju i imendanu, sa željom, da nam još dugo živite i blagoslovno radite. — Predsjednik Bauer“. Msgr Bulić se zahvalio s ovom brzojavkom: Zahvaljujući od srca na brzojavnim čestitkama i ja molim Boga, da blagoslovi i pomogne, da moja Salona Christiana bude skori početak oseovane, za čas prekinute Jugoslaviae Christiane.“

Zagrebačko gradsko zastupstvo u znak priznanja na svojoj sjednici od 12. o. m. jednoglasno je imenovalo Msgra Bulića počasnim građaninom grada Zagreba. Gradski zastupnik dr. S. Rittig popratio je to imenovanje lijepim govorom. Čestitamolo!

Sjednica vodsruva SPS.

10. t. m. održana je toliko iščekivana sjednica vodstva Slovenske Pučke Stranke. Sudjelovanje nu njoj bilo je vrlo veliko. Dr. Korošec referirao je o političkoj situaciji, a iza njegova izvještaja razvila se živahna debata. Iza debate primljena je jednoglasno ova rezolucija:

„Vodstvo Slovenske pučke stranke s odobravanjem je uzelo na znanje iscrpivi izvještaj načelnika stranke. Tom prilikom naglašava vodstvo stranke, da su se uslijed nesrećne, sa stranačkih gledišta vođene financijske, gospodarske i socijalne politike gospodarske prilike u cijeloj državi, a napose u Sloveniji tako pogoršale, da se danas nalazimo usred teške gospodarske krize. Seljaci, koji trpe uslijed nerazmjera između cijena poljodjelskih i industrijskih produkata, iznemagaju pod težinom poroznih tereta. Seljački posjedi se prezađuju i upropašćuju se. Radnici su bez rada, bez socijalne zaštite, prepušteni iskorišćavajućim pokušajima naših, doduše malobrojnih, ali uplivenih kapitalističkih krugova. Obrt je u zastoju i propada. Čitav naš srednji stalež se proletarizira. Pitanje gospodarske krize stoji radi toga u prvom redu čitavoga javnoga života u našoj državi i zahtijeva nužno rješenje. Val nezadovoljstva, koje u narodu sve više raste, može se odstraniti samo tako, da se gornja financijalna, gospodarska i socijalna pitanja istinito i odlučno uzmu u pretres i da se postave kao prva i temeljna točka u vladin program. — U taktičkom pitanju prepušta vodstvo Jugoslavenskom klubu slobodne ruke.“

Prof. Remec položio je čast prvoga potpredsjednika stranke.

Mussolini zapovjednik milice.

Ministar predsjednik Mussolini preuzeo je zapovjedništvo fašističke milice. U subotu 9. o. m. izdao je dnevnu zapovijed, u kojoj naređuje oficirima i momčadi posvemašnju odanost i spremnost nastupiti svagda i proti svakomu na obranu režima, koji je danas domovina. Ujedno je u svoje u ime crnih košulja poslao kralju brzojav, u kojemu izražuje odanost.

Msgr Cankar dobio zadovoljštinu I

Kad je sarajevski kanonik msgr Karlo Cankar objelodanio neke važne momente iz svoje parnice sa bivšim ministrom vjera drom Janjičem, bio je tužen radi uvrede veličanstva. Međutim je sada sud Msgra Cankara riješio od optužbe.

Čehoslovaci u Ljubljani.

Iz Šibenika su čehoslovački parlamentarci pošli direktno u Ljubljanu, gdje im je bio priredjen veličanstveni doček. Osobito je bio dirljiv prizor, kad su se na kolodvoru zagrlili dr. Korošec i g. Soukup, potpredsjednik čehoslovačkoga senata. Njih vežu mnoge slavne uspomene iz zajedničkih bojeva u bečkom parlamentu.

Nakon svečane predaje pokala gradu Ljubljani sa strane čehoslovačkih parlamentaraca bio je banket u „Unionu“, na kojemu je dr. Korošec održao svečani govor naglasivši sve važnije momente našega bratstva i zajedničkoga pregaranja iz nedavne prošlosti. Zatim je poslanik češke pučke stranke g. Sedlaček u svom govoru spomenuo tri velika Slovenca, koje postuju i Česi i Slovenci, a to su: Jeglič, Krek i Korošec.

Lažne vijesti.

Samostalno-demokratska stranka donijela je prošlih dana izmišljenu i tendencioznu vijest, da je narodni poslanik slovenske pučke stranke prekomurac Geza Šiflar istupio iz Jug. Kluba i molio sam. demokrate, da ga oni prime. No tu lažnu vijest pobija u „Slovenec-u“ i izjavljuje, da i dalje ostaje u klubu, kojem je i do sada pripadao. Ne će ni ne može da pogazi riječi, koju je dao pri kandidaturi.

NAŠI DOPISI.

BETINA, 7. listopada 1926.
Proslava 700. godišnjice smrti sv. Franje.

Mjesto Betina iskazalo je osobitu i vanrednu počast svome zaštitniku sv. Franji prigodom sedamstogodišnjice njegove smrti.

Uvečer pred svečev blagdan pucanje mužara navijestilo je narodu, da je sutra toliko očekivani blagdan njegovoga nebeskog zaštitnika. Lijepi visoki zvonik župske crkve odjednom je planuo u fantastičnom svijetlu čarobne bengalske vatre, a sa njegovoga vrhunca visoko u vedru noć letjeli su vatrometi prosipljući nad Betinom hiljadu čarobnih raznobojnih zvijezda.

Ujutro i crkva i njezin eterični zvonik osvanuli su ovjenčani zelenim festonima te iskličeni narodnim zastavama, što veselo lepršahu u nasmižanom sunčanom jutru nad plavim primorskim krajem. Sve svećenstvo tješnjanskoga dekanata našlo se na okupu kod svoga kolege i prijatelja, betinskoga župnika, da svojom prisutnošću uzveliča blagdan jednoga od najsimpatičnijih svetaca našega naroda. U 10 sati počela je svečana glagoljačka Misa uz asistenciju, preko koje je održao oduševljen i potresan govor župnik Tijesnovi v.č. don Toma Perina. Rijelka vanredna rječitost mladoga govornika potresala je svačijim srcem. Mnogo oko, koje odavna nije plakalo, orosilo se toplom suzom, tako da je govornik postigao rekord ushita i oduševljenja kod pobožnih slušalaca. Doista njegov govor bio je vrhunac slavlja ove lijepe i simpatične svečanosti. Jamačno i betinjani, a i cijela okolica, za dugo će se sjećati proslave sedamstogodišnjice smrti asiškoga Patriarha.

BOŽAVA, 12. listopada 1926.

Osnutak „Orla“ i „Orlice“.

I naše mjesto doživjelo je sretan dan, da u njemu savije „Orao“ svoje gnijezdo. 5. o. m. cijelo naše mjesto skupilo se na konstituirajućoj skupštini „Orla“ i „Orlice“.

Nakon toplih riječi našega poštovnog župnika v.č. don M. Didovića i načelnice iz Preka sestre A. Vidović bila su pročitana pravila, koja su jednoglasno odobrena, a zatim izabran privremeni odbor „Hrv. Kat. Orlice“.

Iza toga je slijedila konstituirajuća skupština „Hrv. Kat. Orla“ i bio izabran također privremeni odbor.

VALTAZAR VIJOLIĆ:

ZVJERSKE DUŠE.

(Filozofu Urbanu Taliji prigodom sedamstogodišnjice smrti asiškoga Patriarha.)

Plave duboke oči mladoga oca Gaudencija sjale su zamišljene kroz veo teške sjete. Iz grudi mu se otrgne prigušen dubok uzdah.

Treba izdržati kušnju. I tad ću moći istom kazati, da sam proživio tešku no misterioznu minutu pravoga franjevačkog života.

Mašta mu odjednom dočara mistični Giottoov afresk: „Zaruke sveto-ga Franja sa Siromaštvom“. — Krist izručuje najplemenitijem viteznj sviju vijekova, mladome Franji iz Asiza, svojega zaručnika, blistavu rajsku vilu herojskih pregaranja i odricanja svega, koja će privlačiti Franju i njegove viteške legije nad zemlju, nad oblake, k vječno sjajnim

zvijezdama. I ta čuderna zaručnica pretvorila se u dušu velikoga Patriarha. Ona još i danas kraljuje na zemlji, osvaja ljude i stvara ih svojim vitezovima. Pa i ja sam njezin vitez, pomisli Gaudencije, no ja još nijesam herojskim djelom posvjedočio toj velikoj Madami svoju ljubav. Istom jutros rekao mu je otac gvardijan: Gaudencije, sutra ćeš u prošnju. Sutra, da sutra. No to sutra njemu se pričinjalo kao smrtna agonija.

On će dakle sutra uzeti mali kozleći mješčić i otići će od vrata do vrata seljačkih kuća, da prosi kao bijedni beskućni prosjak žlicu po žlicu ulja. On, sin imućne bogate obitelji, mladi učeni Gaudencije. . .

Oh za sve bi to bilo lako. Prešao bi on i preko svog odličnog roda i ponosne mladosti, kad bi samo u ljudima našao samilosnu darežljivu braću. No poratno je rastrovano doba dvadesetoga vijeka. Danas

je siromašan fratar strašilo, parasit, trut, izmet ljudskoga društva. Zazoran je, i kad krotak, oborenih očiju ide putem. Ismjejavaju ga. A kakav je istem onda, kad od vrata do vrata pita milostinju u ime Božje?! Strašni prezirni pogledi probadaju ga. Ironični kosprdni besramni povici padaju kao oštra tuča na mučeničko mu čelo. . . . Uh strašno! — uzdahnu Gaudencije.

Doista fratar je danas mučenik. Tko istinski služi uzvišenu Madamu serafinskog Oca, taj zaslužuje naslov najplemenitijega viteza, jer ga krvlju iskupljuje.

Njegova se duša potrese. No iz te intimne unutarnje tjeskobe čuo je, kako se uzdiže neka divska snaga, koja mu nije dala, da klone.

— Ljubim te, nebeska Madamo, oca moga! Neka me za te pregazi svijet! Bit ću sretan, kad mi ti kraljevskim svojim plaštem prekriješ

rane prezira na mome srcu, kad umrem na tvojim bijelim ispoštenim rukama kao nježan netaknut cvijet, što ga je satrih bahata zloba.

Gaudencijevi snježni prsti zadržataše prevrćući stranice časoslova. Još je imao da izmoli Kompletorij.

Cum invocarem, exaudivit me Deus justitiae meae, in tribulatione dilatasti mihi — zazvonio je njegov mili zvučni glas u tišini samostanskeg vrta.

Svježe zelenilo šimširova busenja u dva duga neprekidna reda sjedne i s druge strane vrtno stazice, po kojoj je stupao otac Gaudencije, bosonog, u otvorenom sandalama, bilo je nalik na dva zelena pojasa, oko kojih su lepršale svete riječi mistične psalmodije mladoga franjevca kao nevidljivi nebeski leptiri. To čarobno zelenilo u ovome trenutku bilo je još svježije, još zelenije te je cvjetalo tajnim cvjetovima nade, što se

Čitavo selo radosno je pozdravilo osnutak obaju društava. Nadamo se, da će naše selo kroz kratko vrijeme dati lijep broj uzornih Orlova i Orlica. Bog Živi!

ORLOVSKI VJESNIK.

Orlovski tečajevi. Tokom narednih mjeseci održat će se po svim krajevima niz tečajeva. U Zagrebu održat će se više osamdesetih orlovskih tjelovježbenih tečajeva. — Do sad su utvrdjeni datumi tečajeva u Šibeniku i Komitu u Dalmaciji. Oba tečaja bit će organizatorno-tehničke naravi, te će trajati tri dana. Prvi traje od 31. X. do 2. XI., a drugi od 21. do 26. XI.

Ideja Đačkog Orlovstva. Predavanje prednika HOS. dra Ivana Protulipca izašlo je kao redovito litografično izdanje Mohičevog Đačkog Orlovskog Okružju, te se može kod istoga dobiti uz cijenu od 3 Din.

Hrvatsko Orlovstvo, knjiga dra Ivana Protulipca, naručuju se kod *Društvene Nabavne Zadruge, Zagreb, Pejačevićev trg 15/I.* uz cijenu od 15 po komadu.

Saljite preplatu za „Orlovsku Stražu“! Pozivlju se povjerenici „Orlovske Straže“, da preplatu za „Orlovsku Stražu“ šalju redovito. Oni, koji ne mogu sabrati preplatu za cijelu godinu, neka pošalju preplatu za svaki mjesec. Jednako se pozivlju i pojedinci, koji primaju „Orlovsku Stražu“, da ne zaborave na preplatu.

Izdanja orlovske knjižnice. Orlovska knjižnica izdala je do sada sljedeće knjige: *Zlatna knjiga, Priručnik, Vježbovnik i Hrv. Orlovstvo. Priručnik i Vježbovnik* izašli su do sada u dva izdanja te se mogu dobiti kod Nabavne Zadruge. *Zlatna knjiga* je rasprodana. Orlovska knjižnica misli uskoro izdati i više drugih orlovskih edicija.

IZ GRADA I OKOLICE.

Prigodom 80-godišnjice života don Frane Bulića općina je doprinijela Din 500 u fond zaklade, koju je don Frane Bulić pred više godina osnovao, a namijenjena je odgoju mladih arheologa.

† **Ivan Kačić-Dimitri.** Nakon duge i teške bolesti, pokrijevši otajstvima naše sv. vjere, u 64. godini života umro je u četvrtak g. Ivan Kačić-Dimitri, kr. viši porezni upravitelj u mir. Jutros mu je priraden vrlo lijep sprovod uz brojno učešće drž. službenika te prijatelja i znanaća. Počivao u miru! Ucviljenoj obitelji izrazujemo svoje iskreno sauešće.

uvlačila rajskim okrepnim mirisom u Gaudencijevu dušu.

Sjeo je na kameno sjedalo u najzelenijem kutu vrta. Raskošna stara debela loza širila se od jednoga do drugoga zida počivajući u svojoj stoljetnoj snazi na pocrnjelim drvenim motkama. Bila je puna svježega lišća, samo amo tamo po koji list rumenio se zlatno rumenim sjajem, nalik na boju slatkoga mirisnog vina, što ga je njezino grožđe kroz decenije davalo novozavjetnim Melhisedecima ovoga samostana za euharistične žrtve.

Gaudencijeve oči otpočnuše zamisljene na otvorenim stranicama časoslova. Mrtva crna slova nedjeljnoga Kompletorijuma, što ih je malo prije čitao, odjednom oživješe u njegovoj mašti u žive melodiozne riječi poput roja zlatnih pčela, što su se dizale, letjele i zujale plavom podvečernjom tišinom. Ta čudesna

Krštenje novog osmerca P.Š.K. „Krke“ U nedjelju u 10^{1/2} sati obavljeno je pred katedralom krštenje novog osmerca „Tonko Milić“, koji je klubu darovao ing. g. Tonko L. Milić. Kumovali su ggde Mandić i Milić, te gg. dr. Kožul, kap. Petravić i američki industrijalac g. Luis Trinsler. Predsjednik kluba dr. D. Montana pozdravio je kume, kumove i goste. Krštenje je obavio kapelan kluba preč. g. kan. don N. Plančić. Iza obavljenoga krštenja u društvenom hangaru bili su gosti počašćeni.

Općina i školske zgrade. Općina je potrošila za popravke škola u gradu i općini preko Din. 300.000. Sad se grade tri nove pučke škole, to u Boraji, Vruljama-Bilicama i Dubravi. Za sve tri zgrade je dalo ministarstvo prosvjete samih 140.000 din, dok će ostalo doprinijeti općina i sela u radnoj sili.

Hrvatska pjesma Nikole Tommasea. U „Hrvatskoj Prosvjeti“ objelodanio je vlč. don K. Stosić jednu hrvatsku pjesmu Nikole Tommasea, koju je spjevao svojoj ženi Diamanti. Pjesma je popraćena komentarom, a vlč. don K. Stosić posjeduje original.

Unapređeni. Gg. Antun Lučev i Petar Grubišić, porezni prijammici, unapređeni su u drugu grupu druge kategorije. Čestitamo!

Naši pokojnici. Od 2.-16. t. m. umrli su u privatnom stanu: Matija ud. Sare (76 g.), Ive Vudrag (81 g.) i Ivan Kačić-Dimitri (64 g.), a u bolnici: Jela Banovac ž. Mate iz Sratoka (37 g.), Vratislava Zorica nez. iz Ljubaštine (dojenče od 36 d.), Petar Šimić pk. Vida iz Rodaljica (45 g.) i Matija Soda Šarić Jurina iz Bristivice (19 g.). — P. u m.

Iz učiteljske škole. Mnogi učenic i učenice, koji su prošle školske godine svršili s uspjehom pripravn razred mjesne učiteljske škole, ni jesu bili primljeni u prvi razred, jer se prema odluci ministarstva prosvjete mogao da primi samo ograničen broj, a prednost su imali oni, koji su s uspjehom svršili četvrti razred na kojoj srednjoj ili njoj sličnoj školi. Sada se općina za to pobrinula i brzojavno zatražila od ministarstva dozvolu, kako bi učenici i učenice mogli da nastave započete nauke. Neki su ovih zadnjih dana već primljeni. Apeliramo na mjerodavne, da što prije budu primljeni i svi ostali.

Kako se promiče trgovina! Pripovijeda nam prijatelj: Došao mi je iz Italije jedan sandučić lijeka, koje-

melodija bila je neizmjereno blizu njegovom srcu. Nastanila mu se u duši kao u malome mističnom tabernakulu.

Tu psalmodiju, taj rajski talas andeosko slatkih zvukova čuo je prvi put u koru Male Braće u Dubrovniku. To pjevanje, što se s nebeskih visina spustilo na to mjesto, nazvao je on „Dubrovačkim Kompletorijem“. I ako je već dugo vremena bio daleko od Dubrovnika, ta sveta melodija bila je u njegovoj mašti tako svježja i živa, kao da je sad na sluša. Hiljadu puta izvabio bi je iz svoje duše, pjevuckao u samoci, i s tom melodijom oživio bi mu onaj cio tajanstveni raj legendarne Male Braće na Stradunu. Vidio bi oko sebe u polukrugu na povišem mjestu kora, gdje sjede u patriarhalnim sjedalima dostojanstveni „moltoverendi“ s vijencima srebrnih kosa oko obrijane glave. Do njega do-

PERSI

Često izgovoreno — vječito istinito:

Ponos gazdarice blo je i ostane ormar se rubljem. Blještajući se bijelo, krasno mirisajuća platno jest posej, kojeg Vam Persil ponovno pribavlja.

ga nema u našoj državi. Lijek je bez šećera i alkohola. Stoji 80 lira, a udarene je carinom od D. 5.35. Sad dolaze žigovina, kaldmarina, merina, ažiya itd., tako da sam platno dinara 84, (osamdesetčetiri), dakle više negoli 1 Dinar na liru vrijednosti!

Nered. Dalmacija je od davnine zemlja iznimaka, a sada je Šibenik iznimka u Dalmaciji. — U Šibeniku nedjeljni počinak ne opstoji. U nas se iskrcava pržina, ukrcava se bauxsit, trga se grožđe, krca se i ukrcava mast, bojadise se hotel i t. d. U drugim gradovima ima red, preko kojega moraju biti zatvoreni javni lokali i prestati halabuka. U Šibeniku se pije, pjeva, više, beštima po ponoći, malo manje nego do ponoći, osobito u nekim predjelima. A redari? Stiskaju pleća i okrenu u drugu ulicu. Nema befela. . . !

Imovina dalmatinske eparhije. Da se uredi između naše države i Italije imovina dalmatinske eparhije srpsko pravoslavne crkve, optuovala je u tu svrhu iz Šibenika u Zadar komisija, i to gg. dr. Stevan Meličić, stavforist Stevo Javor i prota Mihajlo Jović.

Vojnim obvezanicima. Prema oglasu općine, a po naređenju komande kninskoga vojnog okruga izvršit će se opće saopćenje rasporeda svim vojnim obvezanicima ovim redom: 17. o. mj. u 7 sati ujutro u Šibeniku na vojnom logoru „Šubićevac“ za sve vojne obvezanike rođene od 1872. do uključivo 1890., a koji su iz Šibenika (Grad, Dolac, Varoš, Gorica i Crnica), Donjegolja, Zablaća, Vrpolja, Krapnja, Grebaštice, Vrsna-Podine, Boraje, Mravnice, Perković-Slivna, Danilo-Birnja i Kraljice, Dubrave, Bilica, Lozovca, Konjevrat, Goriš-Brnjica,

lje s jedne i s druge strane redali su se njegovi mladi drugovi. Jedan je od njih u sredini kora na velikom ledilu prevrćao požitjele skupe listove pergamene orijaškoga korala, iskićenoga dragocjenim inicijalima, punim zlata i tropskih živih boja. Pred svima iza velikoga monumentalnog oltara, na kojemu se uzdizao veliki kip uskrsloga Spasitelja s bijelom zastavom, sjedio je mladi maestro uz zelene orgulje preljećući snježnim prstima preko dugoga reda bijelih i crnih tipaka. Čudesa bi se melodija izvijala kao misteriozan val nebeskih milina, sa čijega su vrhunca općarane duše koralnih pjevača uzlijetale do na pragove raja.

Oh to sjećanje! Ta herubska koralna mistika dizala ga je visoko iznad ove sitne jadne zemlje, da joj nijednog uzdah odavna posvetio nije. Jedina želja, što bi ga morila u ovakvim časovima, bila bi, da ga

Smime, Zatonu i Rasline, a za sve vojne obvezanike istih mjesta rođene od 1891. do uključivo 1905. izvršit će se saopćenje 24. o. mj. Za sve vojne obvezanike rođene 1872. do uključivo 1905. iz Primoštena i Rogoznice bit će saopćenje u Primoštenu 21. o. mj. — Svi su vojni obvezanici dužni pristupiti saopćenju i donijeti sobom vojnu ispravu, jer inače potpadaju pod vojni zakon.

Kupujte šibice sa znakom „Hrv. Radiša“! „Hrvatski Radiša“ započeo je 19. svibnja o. g. sa gradnjom svoga središnjega doma. U ovom njegovom važnom narodnom radu treba da ga svi podupremo, treba da pojedinač doprinese za gradnju gornjega doma, koliko može prema svojim imućstvenim prilikama. Kao nikada, pružila se zgodna prilika, da svi bez razlike, i oni najsiromašniji, postanemo pomagači Radišini. Evo kako! Hrvatski Radiša po odobrenju Uprave monopola stavlja u promet šibice sa znakom „Hrv. Radiša“. Svaka kuća i svaki odrasli čovjek treba u dnevnom životu šibice. Bez njih ne možemo biti. Kad već dakle moramo kupovati šibice, zašto da kupujemo druge, kad možemo dobiti šibice „Hrv. Radiše“, koje nijesu ništa skuplje niti slabije nego druge šibice, ali je razlika u tome, što kupovanjem Radišinih šibica postajemo svi bez razlike narodni-radiše, postajemo podupiratelji hrvatske privredne mladine. Stavljajući se stoga u prvom redu trgovcima šibica na srce, da svoju trgovinu što prije opskrbe sa šibicama „Hrv. Radiše“, a u drugom redu potrošačima, da svagdje zahtijevaju samo šibice „Hrv. Radiše“! Kupujemo dakle samo šibice „Hrv. Radiše“! Ovo je naše društvo i radi za našu opću narodnu stvar, pa valja da ga priglimo, da bude-mo svi bez razlike narodni-radiše!

ukopaju u onaj grob franjevca nadbiskupa pod zelenim orguljama, da i mrtav sluša one zvukove svete pavlačerjane pjesme, što će je kroz vijekove pjevati dubrovačka Mala Braća. Nije zavidao Gunduliću, što je spjevao „Osmana“, već jedino, što počiva u grobu kod zelenih orgulja, u sjeni one bijele zastave s crvenim križem, koju visoko vije uskrsl Spasitelj.

Koliko i koliko je večernjih sutona proživio u ovim uspomenama rane svoje mladosti. One bi ga uvijek osvježile, ojačale i stvarale divom na putu pregaranja i žrtve, pa i ove su večeri one došle u njegove grudi kao plameno vino te prozlegle mu dušu zanosom i snagom, ali i kao nebeski balsam, što ublažuje sve pa i najdublje rane.

Mirno i odvažno gledao je u sutrašnji dan. . . . .

(Nastavit će se.)

Knjige sv. Jeronima. Mjesnom povjereništvu Društva sv. Jeronima (Samostan sv. Dominika) već su stigla ovogodišnja vrlo lijepa izdanja, pak se pozivlju svi članovi, da ih što prije pridignu. Sva redovita izdanja (4 knjige) mogu se dobiti za samih 20 dinara, a zajedno sa izvanrednima (8 knjiga) za samih 40 dinara.

Čatrnja u Zablaću. U Zablaću se zauzimanjem općine započelo gradnjom nove seoske čatrnje. Zbilja je više bilo vrijeme, da to selo, u kojemu ima toliko malarije, dobije zdravu vodu.

Malaria u Danilu-Kraljici. U Danilu-Kraljici hara malaria, pa oko 150 osoba boluje od nje. Stoga je odaslantvo seljaka posjetilo poglavarstvo i općinu, te zatražilo hitnu pomoć, pa držimo, da će kompetentni faktori doskočiti bijednim seljacima i odrediti jednoga liječnika u tu svrhu.

Dar „Zori“. Gđa Marija ud. Lušić prigodom godišnjice smrti svoje kćeri Anke darovala je Din 100 Hrv. kaš. žen. prosvj. društvu „Zora“. — Uprava joj najljepše blagodari.

Promet u luci. 11. o. mj. došao je u luku tal. parobrod „Tasso“ i ukrcao će 6.500 tona bauxita za Rotterdam. 13. o. mj. motorna jedrenjača „Jela“ ukrcala je 570 tona ugljena za Rijeku, a parobrod „Jason“ 360 tona cianamida za Ravenu. 14. o. mj. došao je tal. parobrod „A. Tripovich“ po 200 tona celuloze za Filadelfu, jedrenjača „Maria Gaetana“ po 200 m³ građevnoga drva za Manfredoniu, te jedrenjača „Roma“ po 150 tona ugljena za Veneciju. 15. o. mj. tal. parobrod „Petarca“ odveo je za London 200 tona karbida, a 16. o. mj. parobrod „Sava“ ukrcao je 360 tona ugljena za Sušak. Veliki prekooceanski američki parobrod „West Modus“ krca 7.500 tona bauxita za New-Orleans.

Džepni kalendar „Jadranske Straže“ za g. 1927. Kao i svake godine, i ove će „Jadranska Straža“ izdati džepni kalendar, koji će u skoro vrijeme biti gotov. Ove se godine tiska u Jugoslavanskoj Tiskari u Ljubljani, u najsolidnijoj izradbi i uvezu, što nam daje garanciju, da će svojom kvalitetom moći da istisne sve strane kalen-

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

MALI OGLASNIK.

Kuća na prodaju, u sredini grada, sa pogledom na more. Obratiti se kod Odvjetnika Dr. Božidara Štambuka.

VINARI!

Recepti za spravljanje veštačkoga vina i rakije kao i sve vrste esencija i holandske mase za veštačko vino.

Recepti koštaju 30 din. Novac slati unapred na:

„HEMIKOS“

Zastupništvo Hemiske robe RAČA (Krag.), SRBIJA.

Vedrim i veselim licem
pocinje svako pranje, za koje se upotrebljava
sapun „Gazela“.

Bez truda, brzo i temeljito djeluje taj opće priznati sapun. Osim toga zadržu u sebi svaki

pravi zlatnik.

Naći ćete ga isto i vi, ako budete kupovali same taj naš zlatni pravi domaći sapun.

dare. Pored toga nalaze se u njemu mnogi važni podaci o pomorstvu i drugo. Zbog solidnosti izradbe ovogodišnja je naklada kalendara znatno povećana, pa se preporuča, da svatko nabavi ovaj džepni kalendar. Naručuje se kod Centrale Jadranske Straže u Splitu, preko svih njenih ogranaaka u zemlji kao i kod boljih knjižara.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu *Sonje Dominis*: Jerolim Delfipis te Lušić i drug po Din 100; Stipe Šare, Giovanni Inchiostri, Vilim Beroš, Obitelj Jakova Jeličića i dr Julije Gazzari po Din 30; Marko Ježina Din 30; Ivan Bergnocchi Din 20; Frane Karadjole, dr Justo Matačić, Niko Pelicarić pk. Tomè, don Jerko Jurin, Obitelj Luigi Battigelli i Obitelj Ivana Ercega po Din 20; don Niko Plančić Din 15; Šime Jurin, Irma Stiasny, Stjepan Scotti, don Krsto Stošić i Mate Prgin po Din 10. Da počasti uspomenu *Jerolima Conte Degli Alberti*: Obitelj Zvonka Jurica Din 50. Da počasti uspomenu *Adelaide ud. Ramolla*: Pio Terzanović Din 50. Da počaste uspomenu *Krsie Colomba*: Braća Lušić Din 30. Da počaste uspomenu *Josipa Mazzure*: Don Jerko Jurin, Msgr Vicko kan. Skarpa i Vinko Vučić po Din 10. Da počasti uspomenu *Marije Kovačev*: Don Ferdo Mrakovčić (Ergomet) Din 15. — Svima darovateljima Uprava najharnije zahvaljuje.

Zlatnike u sapunu „Gazela“ našli su slijedeći: Al. Badnjević, Bos. Krupa (Ilija V. Studen, Bos. Krupa), Ivana Gröbner, Planina pri Rakeku (A. Milavec, Planina pri Rakeku), Matilda Martinšek, Zagorje (Olga Čuk, Kisovec pri Zagorju), Henke, Laško (Ed. Vale, Laško), Lovro Minarić, Zagreb (Isidor Weiser, Zagreb), Ivanka Požek, Črno-

meļ (Karol Ahačić, Črnomelj), Jožef Drlković, Vič-Glince (Prvo delav. konz. društvo Vič-Glince), Jožefa Intihar, Nadlesk št. 36 (Ludvik Kržič, Nadlesk pri Rakeku), Frančiška Kotnik, Doplice pri Kamniku (Jos. Klemenčič, Kamnik), Terezija Tavčar, Polzela (Josip Tiršek, Polzela pri Celju), Marija Javornik, Luče pri Višnjem gori (F. Tordina, Ljubljana), Dora Vulaković, Vulaković, pošta Netretič (Jožef Brožič, Metlika), Franjo Miko, Srčanec 61 (Gustav Moses i sin, Varadžin), Ivan Ivančević, Split (P. & M. Bonačić, Split), Jelka Dobras, Virovitica (Antun Igali ml., Virovitica). — Imena u zagradi označuju trgovce, kod kojih je sapun bio kupljen.

Čast mi je staviti do znanja cij. općinstvu, da sam kod preseljenja u nove prostorije — *Ulica Kralja Tomislava br. 3* (kod Komande Mesta) — potpuno preuredio te bogato sortirao sa artiklima u pripadajućoj struci svoja trgovina, koju ću nastojati kao i do sada tako i unaprijed da održim na onoj visini, na koju sam je kulantnošću, umjerenim cijenama i bogatim izborom znao podići, pak se preporučam i daljnjoj blagohotnoj naklonosti i povjerenju svojih cij. mušterija

S odličnim štovanjem
Grgo Radč

Trgovina papira, pišaćeg i risaćeg pribora.

„ITO“ pasta za zube — najbolja.

**Gospodarska
v
Štedionica
u Splitu**

Rimska ulica 3.
(kod Peristila).

Telefon Br. 363.

Podružnica u **Makarskoj**

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekucem računu te ih najpovoljnije ukamaćuje.

Obravlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tečaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA — — —
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — **Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.**

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPOVOLJNJIJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.